

Naučná stezka Gočárův okruh

Gočárův okruh je pět kilometrů dlouhá vycházková trasa nabízející nenáročnou pěší turistiku městem i volnou krajinou v kombinaci s možností seznámit se s pozoruhodnými místy a stavbami města Lázně Bohdaneč. Pojmenování okruhu je vedeno snahou připomínat významného architekta Josefa Gočára a zejména výsledky jeho působení ve městě na počátku 20. století. Mezi nejzajímavější zastavení naučné stezky patří Lázeňský pavilon Gočár, vodojem a funkcionalistická vila (vyprojektované J. Gočárem), dále pak sluneční hodiny, Kuttnerova kaplička, Tillerovo sedátko a další. Na pětikilometrové procházce narazíte na celkem 14 objektů.

1. Radnice

Historie bohďanečské radnice sahá do roku 1530. Při velké přestavbě radničních domů

po požáru v roce 1772 byla jejich renesanční podoba potlačena prvky barokními (zejména průčelí zakončené atikou, na němž je od roku 1783 umístěn městský znak). U sloupů podloubí stávaly kdysi mučící nástroje – trdlice, kláda a pranýř. Na radničním dvoře bylo vězení, nazývané šupna. Od dob Josefa II. je po levé straně při vstupu do budovy zapuštěn vídeňský loket, míra dlouhá 78 cm. Současnou podobu radnici vtiskla oprava fasády v roce 1999.

2. Masarykovo náměstí

Rozlehlé náměstí ležící v průsečíku dvou významných dopravních tahů je přiroze-

ným centrem města. Právě zde, na křižovatce cest Pardubice–Chlumec nad Cidlinou a Přelouč–Hradec Králové, vznikla ve 14. století osada Bohdaneč. V letech 2002 až 2004 byla podle návrhu architekta Stanislava Picka provedena komplexní rekonstrukce. Fontány a bohatá zeleň tak dnes dotvářejí poklidnou atmosféru lázeňského města.

3. Penzion Škroup

Penzion Škroup (původně Veselých) vyprojektoval jeden z nejznámějších architektů 20. století – Josef Gočár. Jeho návrh realizoval v letech 1914 až 1916 pražský stavitel František Zavadil. Penzion nechal postavit

tehdejší starosta František Veselý, neboť ve městě chyběly pokoje s plným komfortem. Od roku 1929 sloužil k ubytování lázeňských hostů, s výjimkou 2. světové války. Od 90. let 20. století patří soukromému vlastníkovi.

4. Kostel sv. Maří Magdalény

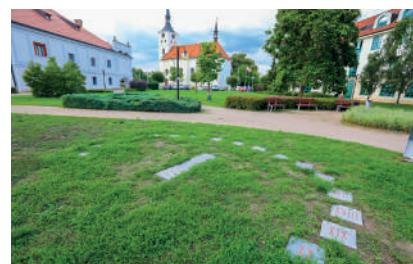
Barokní jednododový kostel postavil v první třetině 18. století heřmanoměstecký stavitel František Jedlička podle návrhu pražské-

ho architekta Tomáše Haffeneckera. Bohatá vnitřní výzdoba je z velké části barokní. K nejhodnotnějším prvkům patří plastiky světců od mistra Rohrbacha. Autorem velkého malovaného oltáře je Josef Kramolín. Kostelní věž zdobil kdysi kromě hodin i malovaný orloj. Uvnitř věže se nachází pět zvonů. Nejstarší z nich „Poledník“ pochází z roku 1565.

5. Sluneční hodiny

Sluneční hodiny jsou známé již od antiky. Udávají pravý místní čas dle délky a směru

stínu, který během dne vrhají ukazatele. Zde se jedná o tzv. analematické sluneční hodiny a je to člověk, jehož stín na stupnici zajistí změření správného času.

6. Léčebné lázně

Na konci 19. století přišel zdejší rodák Jan Veselý s myšlenkou využít blízka ložiska slatiny k léčebným účelům. V srpnu 1897 zahájil v prostorách bývalého lihovaru první lázeňskou sezónu. Založení slatiných lázní zaměřených na léčbu pohybového ústrojí podnítilo další rozvoj města a předurčilo jeho současný rekreační charakter. Dnes lázně nabízejí svým klientům, jejichž počet se pohybuje okolo osmi tisíc ročně, široké spektrum procedur v rámci léčeb-

ných, rekondičních či relaxačních pobytů. Využívány jsou mimo jiné vlastní přírodní léčivé zdroje – rákosovo-ostřicová slatina a alkalická kyselka. Komplex pěti pavilonů propojených krytou kolonádou je zasazen do rozlehlého parku. Návštěvníci lázní zde najdou prakticky vše, co ke svému pobytu potřebují – bazén, fitness, saunu, půjčovnu kol, kavárny, obchůdky, kulturní sál aj.

7. Lázeňský pavilon Gočár

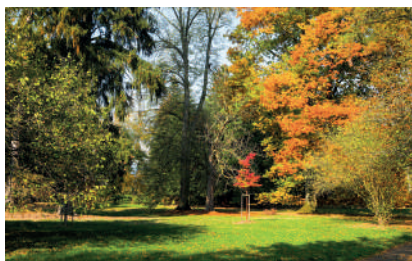
Pavilon Gočár je největší stavbou, kterou pro Bohdaneč vyprojektoval proslulý ar-

chitekt Josef Gočár. Tento významný počín moderní kubistické architektury realizoval v letech 1910 až 1913 stavitel Josef Novotný z Prahy. Pavilon byl slavnostně otevřen 1. května 1913. V roce 1926 bylo přistavěno druhé patro. V přízemí s předsunutou krytou kolonádou jsou umístěna zařízení určená k léčbě slatinou, v prvním a druhém patře se nacházejí pokoje lázeňských hostů.

8. Lázeňský park

Park o rozloze 17 hektarů byl založen při vzniku lázní podle plánů Josefa Thomayera – vrchního zahradníka města Prahy. V parku roste přibližně sto druhů domácích i cizokrajných dřevin, jejichž stáří se pohybuje kolem osmdesáti let. Skladba dřevin vnějšího parku je dnes již méně pestrá, odpovídá složení lesů v okolí. Kromě mnoha krásných stromů lze v lázeňském parku pozorovat i hojný počet bylin.

9. Kuttnerova kaplička

Původní kaplička Nanebevzetí Panny Marie stála o několik metrů výš. V roce 1794 ji však rozstříleli vojáci. Tehdejší purkmistr Josef Šinták marně žádal vrchnost o zajištění její opravy. Teprve začátkem 19. století nechal

purkmistr Jan František Kuttner na vlastní náklady postavit novou mariánskou kapličku. Na místě původní kapličky postavil v roce 1819 kamenný kříž. Současnou podobu získala po opravě v roce 2000, kterou svépomocí zajistili bohdanečtí občané.

10. Tillerovo sedátko

Tuto drobnou stavbu s iniciálou křestního jména paní **Anny** Tillerové nechal ve čtyřicátých letech 20. století vybudovat pro

svou manželku na jejím oblíbeném místě plukovník Karel Tiller.

11. Gočárův vodojem

Železobetonový vodojem byl postaven na kopci nad městem v roce 1910 pražskou firmou Hrůza & Rosenberg podle projektu architekta Josefa Gočára. Vodárenská věž sloužila bohdaneckému vodovodu do roku 1980.

12. Alej ke hřbitovům

Březová alej k bohdaneckým hřbitovům byla založena roku 1902. V roce 1957 byla, spolu se dvěma lípami na hřbitově, vyhlášena přírodním objektem na území města. Uprostřed aleje najdeme kapličku sv. Jana Nepomuckého, kterou v roce 1829 dal postavit kupec a purkmistr Václav Romedius Koutník.

13. Bohdanečské hřbitovy

Bohdanečský „starý“ hřbitov je místem posledního odpočinku mnoha významných osobností. Významnou dominantou je hřbitovní kaple sv. Jiří. Za povšimnutí stojí památník obětem světových válek. Byl zhotoven akademickým sochařem Jaroslavem Černým v roce 2003. Motiv otisků rukou vytesaný do jediného bloku pískovce symbolizuje paměť osudu obětí válek.

14. Gočárova vila v Dukelské ulici

Vila čp. 280 byla postavena v roce 1930 Oldřichem Kvapilem z Bohdanče. Pod projektem je opět podepsán architekt Josef Gočár, který zde vytvořil jedinečnou funkcionalistickou stavbu na vrcholu této éry.

Naučnou stezku si můžete projít sami nebo každé liché pondělí s průvodkyní Sidonií Jiroutkovou (zdarma). Sraz je vždy u recepce Medical Spa ve 14.30 hodin. Časová náročnost stezky jsou dvě hodiny, fyzická náročnost minimální.